

УДК 342.9.796

Ігор Миколайович КОВАЛЬОВ,

кандидат юридичних наук, старший викладач

кафедри спеціальної фізичної підготовки факультету № 2

Харківського національного університету внутрішніх справ

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВДОСКОНАЛЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЗДІЙСНЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНАХ

Питання щодо удосконалення адміністративно-правового регулювання організації та здійснення фізичної підготовки у правоохоронних органах підтверджується збільшенням необхідності реформування правоохоронних органів нашої країни та країн Європейського Союзу та є одним з пріоритетних напрямів вказаного на підвищення рівня їх професійної підготовки.

Зважаючи на євроінтеграційні процеси, що тривають у суспільстві, набрання чинності законодавчих актів щодо реформування та розвитку правоохоронних органів в сучасних умовах, нагальним постає питання удосконалення системи функціонування фізичної підготовки в правоохоронних органах [1]. Крім того, реформування системи фізичної підготовки обумовлено наявністю низки об'єктивних причин і факторів, які негативно впливають на ефективність організації та управління процесом фізичної підготовки особового складу правоохоронних органів, зокрема: 1) потребують удосконалення законодавчі акти з питань фізичної культури і спорту в частині реалізації Державної політики у сфері фізичної культури і спорту [2] серед особового складу правоохоронного органу. Підлягають також переопрацюванню керівні документи, які регламентують функціонування системи фізичної підготовки в правоохоронних органах з метою реалізації вимог оновлених нормативно-правових актів з питань функціонування та розвитку правоохоронних органів в сучасних умовах; 2) потребує побудови централізованої системи управління фізичною підготовкою в правоохоронних органах. Її розгалуженість та порушення принципу централізації призводять до утворення паралельно діючих структур різного підпорядкування, що не забезпечує ефективного функціонування системи фізичної підготовки і спорту в цілому. Це вимагає нагальної реорганізації існуючої форми управління з метою посилення її централізації та приведення всіх суб'єктів до єдиної системи структурно-логічного підпорядкування. Вимагає вдосконалення система керівництва фізичною підготовкою у оперативних

командуваннях, з'єднаннях, військових частинах, закладах та установах, актуальним є питання введення інструкторів з фізичної підготовки до штату навчальних закладів і військових частин та організації системи їх централізованої підготовки [1]; 3) потребує опрацювання питання щодо визначення та обґрунтування кількості фахівців фізичної підготовки для забезпечення організації процесу фізичної підготовки та проведення спортивних заходів з особовим складом у правоохоронних органах; 4) потребує вдосконалення система підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів з фізичної підготовки у правоохоронних органах; 5) недосконалою є система організації науково-дослідницької роботи у сфері фізичної підготовки в частині управління науковими дослідженнями та забезпечення їх реалізації в практичній діяльності правоохоронних органів; 6) потребує нових підходів система підготовки особового складу у зв'язку з переходом переважно на контрактну основу комплектування деяких правоохоронних органів; 7) відсутня дієва система мотивації особового складу до занять фізичною підготовкою та їх заохочення за високий рівень фізичної готовності; 8) невідповідність навчальної матеріально-технічної бази з фізичної підготовки вимогам програмного навчання особового складу у навчальних закладах та проведення занять у системі службової; 9) потребує вдосконалення система інформаційного забезпечення функціонування фізичної підготовки в правоохоронних органах [1].

Існуюча система організації фізичної підготовки у правоохоронних органах, з урахуванням вищезазначених чинників, неповною мірою забезпечує належний рівень фізичної готовності особового складу до виконання службових обов'язків, не сприяє підвищенню ефективності освітнього процесу підготовки курсантів та слухачів вищих навчальних закладів та ефективності управління процесом фізичного вдосконалення особового складу.

В країнах блоку НАТО фізична підготовка здійснюється на основі трьох різних концепцій: придатності, готовності та мобілізації. Відповідно під фізичною придатністю розуміють здатність військовослужбовців швидко адаптуватись до змісту та умов конкретної діяльності. При цьому основними якостями, які характеризують вказану здатність є м'язова сила, м'язова витривалість і кардіореспіраторна витривалість (загальна витривалість) [3]. Відповідно до концепції «фізичної придатності» (Physical Fitness) основною задачею фізичної підготовки особового складу є досягнення та стійка підтримка фізичної придатності на рівні стандартів за видами збройних сил і деяких родів військ для різних категорій військовослужбовців [4].

Безпосередніми параметрами фізичної придатності є: наявність фізичного здоров'я, здатність до вмілих і тривалих дій та швидкого відновлення після навантаження, а також бажання виконувати поставлені задачі в будь-яких ситуаціях. Основними компонентами фізичної придатності виступають: аеробна (кардіореспіраторна) та загальна витривалість, м'язова сила, м'язова витривалість, гнучкість і оптимальний склад тіла. При цьому витривалості надається пріоритетне значення [5]. Вченими підтримується позиція про недолік даної концептуальної побудови, оскільки ставка на те, що досягнення належного рівня фізичної підготовленості особового складу і формування у них необхідних прикладних рухових навичок можливо набуті за рахунок військово-професійної діяльності в процесі бойової підготовки [4].

Концепція «повної фізичної готовності» сформувалася в 70-х рр. у США в період прискореної модернізації системи бойової та фізичної підготовки особового складу у зв'язку з переходом до професійного способу їх комплектування. «Фізична готовність» характеризує конкретний фізичний стан особового складу, що відповідає вимогам сучасного бою і дозволяє йому успішно виконувати бойові задачі відповідно до його бойового призначення [6]. Основні прикладні положення цієї концепції сформульовані в діючих статутах, настановах і програмах, що регламентують бойову та фізичну підготовку [4].

Окрім повної фізичної готовності особового складу існує також оперативна готовність, саме в якій особлива увага надана суто оперативній фізичній підготовці. Метою її є розвиток у особового складу фізичних і психічних якостей, необхідних для успішних дій у конкретних видах бойових операцій, а також для попередньої адаптації до кліматичних умов театру майбутніх бойових дій. Така підготовка характеризується високими, іноді граничними фізичними навантаженнями і максимальною психологічною напругою.

У зв'язку з цим, у даний час в країна НАТО можливо виділити три оригінальних напрямки розвитку фізичної підготовки особового складу, які за ознаками є такими: 1) традиційне, засноване на концепції «фізична придатність» (ФРН); 2) військово-прикладне – концепція «фізична готовність» (США, Великобританія); 3) спортивне – концепція «фізична мобілізація» (Франція) [220].

Слід зробити висновок, що провідними напрямками реформування системи фізичної підготовки є: інтенсифікація процесу фізичної підготовки, підвищення її військово-прикладної та психологічної спрямованості, переважний розвиток витривалості, підвищення вимог до фізичної підготовленості та відповідальності кожного військовослужбовця за особисту фізичну готовність.

Список бібліографічних посилань

1. Про затвердження Концепції розвитку фізичної підготовки і спорту у Збройних Силах України на період до 2020 року : наказ Міністерства оборони України від 13.05.2016 № 257 // Міністерство оборони України : офіц. веб-сайт. URL: http://www.mil.gov.ua/content/other/MOU2016_257.pdf (дата звернення: 30.10.2017).
2. Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період до 2020 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 09.12.2015 № 1320-р // Урядовий портал : веб-портал. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248719473> (дата звернення: 30.10.2017).
3. Полевой устав сухопутных войск США FM 31-24. Авиационно-десантные обеспечения войск специального назначения. М., 1986. 103 с.
4. Фіногенов Ю. С. Світовий досвід адаптації системи фізичного виховання військовослужбовців в умовах сучасного реформування збройних сил. *Науковий вісник МДУ імені В. О. Сухомлинського*. 2011. Вип. 1.33. С. 180–184. URL: <http://mdu.edu.ua/spaw2/uploads/files/43.pdf> (дата звернення: 30.10.2017).
5. Физическая подготовка. Руководство, организация и обеспечение физической подготовки в воинской части и подразделениях / под ред. Е. В. Жукунова. М. : Военное изд-во, 1990. 192 с.
6. Яценко В. Н. Система подготовки военных кадров в основных странах НАТО и Японии. *Информационный бюллетень*. 2004. № 68. С. 128.

Одержано 01.11.2017

УДК 342.5:008:34

Олександр Георгійович КУШНІРЕНКО,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри конституційного права України

Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого

СТАБІЛЬНІСТЬ КОНСТИТУЦІЙНОГО ЛАДУ І ПРАВОВА КУЛЬТУРА ГРОМАДЯН

Історичний досвід майже із стовідсотковою достовірністю доводить, що першою передумовою загибелі держави є занепад культури. І в цьому сенсі людина повинна бути культурною особистістю, яка здатна мислити, сприймати знання і уміти їх використовувати на благо суспільства. Безумовно, що в контексті загальної культури важливе значення має правова культура, оскільки тільки людина, яка вихована згідно із законами своєї держави і принципами їх виконання, буде дотримуватися законів.

В західній теорії права поняття «правова культура» розглядається як культура прав людини, а саме як складова частина культури духовної, то являє собою систему знань, ціннісних поглядів та орієнтацій, які ґрунтуються на визнанні та повазі гідності людини, її прав і